

Izbaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Štv. 14.

V Mariboru 7. aprila 1870.

Tečaj IV.

Novo poravnanje.

Z odhodom Poljakov in Slovencev so tedaj — tandem aliquando — vsi slovanski zastopniki zapustili ta december-ski zbor v Dunaju, ki so ga že tudi nemški Tirolci zapustili in kojega Čehi nikdar niso obiskali. Tako tedaj pada ali pade ta državna sostava, ki si je za geslo zapisala, Slovane k steni pritiskati, sostava, ki so jo 1867 Beust in nemška svojbina tako ponosno začeli in še pred 2 mesecema po odstopu spravljubnih ministrov tako ošabno dokončati obljubili.

Kakor še državni zbor zdaj obstoji, če še obstoji, ne more za posamezne dežele niti v Avstrijsko-Ogersko delegacijo voliti, tako je postal nemogoč. Pa kako bi tudi mogel obstati, če zastopniki zastopajo očitno mesto 19 le 4 milijone stanovnikov. Če je zbor nemogoč, so tudi ministri nemogoči, kateri so iz tega zbora se porodili, in Avstrija potrebuje novih ministrov in novega zbora, ministrov, ki bodo spravo med narodi, in to med vsemi narodi pospeševali, zbora, ki bodo zastopal vse dežele in narode brez domišljije. Prišla je tedaj nova doba novega poravnavanja.

Koliko krat se že v Avstriji poravnava? Celo Avstrijsko prašanje je poravnavanje z narodi in deželami. Kdar se vlada poravna z vsemi deželami in narodi, in vsi narodi med seboj do zadovoljnosti in do pravice, onda bo Avstrija mirna in močna, dotlej pa je notrajni nemir ali celo obsadno stanje, kakor je bilo na Českem ali še celo vojska, kakor je bila v Dalmaciji.

Dokler je nad Avstrijo vladal samodržni vladar, ležala je nad vsemi narodi železna roka sile, in bil je mrtvaški molk in potuhnen red. Al vsaka sila do vremena, pravi pregovor. Tako so državni dolgovi in vojna zguba strli okove samodržnosti in poklicali so se narodi v poplačo dolgov in zarad samovarnosti v posvete in v postavodajo. Ali tudi narodi so zvitji in samopridni in hočejo nad drugimi narodi vladati, dokler se drugi pusté. Nemškemu narodu je služila šolska omika, uradništvo, večja premožnost, plemstvo, posebno pa vlada s krivičnim volilnim redom, da so se spravili Nemci na sedlo in hoteli zapovedavati vsem drugim narodom. To je bila februarška ustava, s katero so vladali Nemci. Bila je to prva poravnava med Nemci in vlado.

Ker pa je Nemcev v Avstriji le nekaj nad 7 milijonov, niso mogli dolgo nadvladavati vse druge narode in v Pruski vojni 1866 so se kazali nasledki notrajnega razpora, posebno Magjari niso skrivali, kako nevarno bi bilo za Avstrijo, Oggersko imeti za neprijatelja. Zato je prišla sprava med Ogri. To je bila druga poravnava, enostransko pod Beustom med vlado in Oggerskim sklenjena in enostransko od nepolnega, cislajtansko-polovičnega, državnega zbora sprejeta, v katerem so tudi poljski in slovenski poslanci proti narodovi večini ministrirali. To je bila ta Slovane na steno pritiska-joča decemberska ustava, ki so jo posebno Čehi čutili v obsadnem stanju, ker je niso hteli sprejeti, in ki je s svojo 70% cislajtansko priplačo in krvavo vojsko Kotorsko zaradi nove vojaške postave na žalostnem glasu. Ta ustava gre zaradi premnogih nasprotnikov, in ker je krivična in neizvedljiva, te dni po izstopu Poljakov in Slovencev iz državnega zbora — hvala Bogu — spat. Čehi niso nikdar, Tirolci, Poljaki, Slovenci — zdaj tudi po svojih poslancih več ne marajo za njo in ti narodi so spet večina proti vladohlepni nemški svojbini.

Lehko bi tukaj usta polna vzeli in po izstopu kamenje metali po onih možeh, ki so dve leti v svoji zmoti krivo državno sostavo podpirali, lahko bi kazali, da bi ti možje, kakor sedaj, lahko že takrat, ko bi Čehom in federalistom dano besedo izpolnili, storili ali pripomogli storiti decem-berski zbor nemogoč in tako zaprečili dualistični ustroj državni, ki boče s svojimi nasledki še dolgo tiščal in žulil vse cislaj-tanske državljane, lahko bi pravilno se kažoče stališče naše stranke in njeno previdnost zdaj povzdigovali, al en čut nadvlada vse druge, to je veselje, srčno veselje, da se je naših državnih poslancev pomota popravila, da je s tim vzrok domačega razpora preminol, da smo sopet vsi složni v potih, kako domovini služiti.

V tem čutu hočemo pozabiti vso grenkobo, vse odpusti-ti in v tem smislu tudi mi sopet gg. dr. Tomana, Svetca, Črneti in druge izstopivše državne poslance srčno pozdrav-ljamo na domači zemlji.

Ena misel pa se nam že zdaj sili, da jo izrečemo. Pri bodočem novem poravnanju vseh narodov in dežel, naj si bodo nove volitve ali ne, vzemimo si vsi Slovenci srce, in dajmo si besedo, ki jo hočemo držati, besedo, da pri volitvah in v deželnih zborih in prilično tudi v državnem zboru glasno izrekamo in zahtevamo zedinjeno Slovenijo. Vsi ro-doljubi so enih misli, da je zedinjena Slovenija za nas Slo-vence edini modus vivendi, edini način, kako je mogoče, da ostanemo pri življenju. K poravnavanju, naj se potem po-ravnavanje posreči ali ne, pride vsaka stranka s svojim go-tovim programom. Naj bo zedinjena Slovenija s svojo do-ločeno in drugim deželam razmerno avtonomijo podlaga in pogoj za naše pomirjenje, naš gotov program, ki ga mi Slo-venci, kakor Čehi svojo deklaracijo, Poljaki in Tirolci svojo resolucijo, na enak način seboj prinesemo v novo poravnavanje.

Gospodarske stvari.

Gospodarska dela meseca aprila.

V hiši in dvorn. Klet se mora izprazniti in pre-vetriti, žito premetati, lan posušiti. Ta mesec je naj boljši čas za beljenje platna.

V hlevu. Začne se po času davati zelena klaja, zmeša se namreč s suho klajo detelja, lucerna itd. Če se ovce na mokrem pasejo, se mora dobro paziti, da ne zbolijo. Pra-setom za pleme se mora dobro pokladati.

V vrtu za zelenje. Seje se seme fenhelnovo, ro-nino, selerjevo, poletne retkve, parijevo, artišokino, krogli grašek, fižol itd. Špargelnove grede se delajo. Glavata salata, bela repa, koloraba in rano zelje se iz parnikov presadi na proste grede.

V sadovnjaku. Drevesne sadišnice se naj delajo in že napravljene okopljejo; marelice in breskve se še po noči morajo zmirom varovati proti severu; požlahtnenje dre-ves se še naj nadaljuje, gosenična gnjezda pa se naj mar-ljivo pokončavajo.

V vinogradu. Če je vreme lepo, se mora kopati, kolje staviti; trte se naj požlahtnjujejo in trtina sadišča naj delajo.

V hmelniku. Hmel se naj okoplje in pognoji; novo hmeljšče se dela.